

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – Третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – Доктор філософії

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – Н5 Водні біоресурси та аквакультура

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина**

**ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ – Доктор філософії з водних біоресурсів та
аквакультури**

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Державного біотехнологічного університету
протокол № 9 від «24» квітня 2025р.
та вводиться в дію з «01» вересня 2025р.**

В.о. ректора

Андрій Кудряшов/

Харків-2025

ПЕРЕДМОВА

Удосконалено проектною групою у складі:

Гарант

1. **Гноєвий Ігор Вікторович**, доктор с.-г. наук, професор, професор кафедри біотехнології, молекулярної біології та водних біоресурсів Державного біотехнологічного університету (ДБТУ)

Члени проектної групи:

2. **Безуглий Микола Дмитрович**, доктор с.-г. наук, професор, академік НААН, завідувач кафедри біотехнології, молекулярної біології та водних біоресурсів ДБТУ;

3. **Щербак Олена Валентинівна** – декан факультету біотехнологій ДБТУ, кандидат с.-г. наук, професор;

5. **Боровкова Вікторія Миколаївна** - кандидат вет. наук, доцент, доцент кафедри біотехнології, молекулярної біології та водних біоресурсів ДБТУ

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Григор'єв Олексій Якович** – кандидат ветеринарних наук, доцент, директор КО „Харківський зоопарк”.

2. **Євтушенко Андрій Володимирович** – директор ТОВ НДО УКРЕКОПРОЕКТ

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності Н 5 – «Водні біоресурси та аквакультура»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний біотехнологічний університет Факультет біотехнологій
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії, третій ступень Доктор філософії з водних біоресурсів та аквакультури
Офіційна назва освітньої програми	Водні біоресурси та аквакультура
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом PhD доктора філософії, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	акредитується вперше
Цикл/рівень	8 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК). 3 цикл Європейського простору вищої освіти (HPFQ ENEA) 8 рівень Європейської рамки кваліфікацій вищої освіти (EQF-LLL) Третій (доктор філософії)
Передмови	Наявність ступеня магістра
Мова(и) викладання	Українська. Для іноземців українська, російська, англійська
Термін дії освітньої програми	До завершення періоду навчання або наступного оновлення програми.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://biotechuniv.edu.ua/pro-universitet/osvitnya-diynalnist/osvitni-programi/
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців та науково-педагогічних кадрів з врахуванням економічних інтересів України в галузі водних біоресурсів та аквакультури, здатних працювати в Європі та у світі шляхом організації наукових досліджень, впроваджувати інноваційні технології рибництва у професійну діяльність, а також підготувати дисертацію до захисту	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<i>Предмет вивчення</i> : Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Н 5 – Водні біоресурси та аквакультура <i>Об'єкт(и) вивчення</i>: технологічні процеси, наукові дослідження з розведення, вирощування та виробництва продукції водних біоресурсів та аквакультури. <i>Цілі навчання</i>: – підготовка професіоналів, здатних здійснювати науково-дослідний підхід до поліпшення виробничих питань рентабельного і екологічно-безпечного виробництва та вирощування гідробіонтів, розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері водних біоресурсів та аквакультури. <i>Теоретичний зміст предметної області</i> – становлять принципи, концепції та теорії виробництва продукції аквакультури, технологічних процесів рибальства, водних біоресурсів.

	<i>Методи, методики та технології:</i> сучасні методики та методології повного та неповного біологічного аналізу риб, природної кормової бази, наукові дослідження водних біоресурсів та аквакультури, інтерпретувати результати досліджень при найрізноманітніших змінах умов вирощування об'єктів водних біоресурсів та аквакультури. <i>Інструменти та обладнання:</i> сучасне обладнання гідробіологічної, гідрохімічної, іхтіологічної, біохімічної, біотехнологічної та інших лабораторій відповідно до держстандартів, науково-дослідне устаткування та прилади, технічні засоби для здійснення виробничих процесів з об'єктами водних біоресурсів та аквакультури і технологіями їх вирощування.
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма на основі освітньо-кваліфікаційного рівня освіти «Магістр» 60 кредитів ЄКТС.
Основний фокус освітньо-наукової програми	- наукове обґрунтування технологічних режимів штучного відтворення і годівлі риби та управління якістю води у ставах, садках, басейнах і рециркуляційних системах з вирощування риби; - наукове обґрунтування, розроблення і удосконалення ресурсозаощадних технологій виробництва продукції рибництва. - наукове обґрунтування процесів, які відбуваються у природних і штучних водних об'єктах (водоймах і водотоках), що формують єдину гідрологічну мережу планети; - наукове обґрунтування фундаментальних проблем взаємодій із довкіллям водних екосистем, їх охорони та раціонального використання; - наукове обґрунтування раціонального використання водних біоресурсів; - наукове обґрунтування прогнозування стану популяцій об'єктів рибальства та аквакультури в природних і штучних умовах; - наукове обґрунтування організації рибальства і рибництва, сприяння саморегуляції водних екосистем з метою сталого використання водних біоресурсів; - наукове обґрунтування продуктивності природних і штучних водних екосистем, їх охорона та захист від негативних наслідків людської діяльності. Ключові слова: аквакультура, рибальство, водні біоресурси, екосистема, об'єкти культивування.
Особливості програми	Освітньо-наукова програма базується на сучасних наукових дослідженнях в галузі аквакультури з урахуванням специфіки роботи науково-дослідних установ, спеціальної навчальної та виробничої практики в рибницьких і рибальських підприємствах, компаніях, у ВНЗ. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді кваліфікаційної наукової роботи.

4 - Придатність випускників працевлаштування та до подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Адміністративна, управлінська, дослідницька та викладацька діяльність у сфері водних біоресурсів та аквакультури, а також охорони навколишнього природного середовища. Фахівець здатний виконувати зазначену науково-дослідницьку роботу за такими класифікаційними угрупованнями та професійними назвами робіт: Посади згідно класифікатора професій України. Викладач університету та закладу вищої освіти (2310), професор та доцент (2310.1), інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів (2310.2), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), керівник виробничих підрозділів водного господарства та аквакультури у риборозведенні, рибальстві та природно-заповідній справі (1221), завідувач господарства (ставового, рибоводного) (1221.2), головний державний інспектор з рибоохорони (1229.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), головний рибовод (1237.1), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), менеджери (управителі) у водному господарстві та рибництві (1411), професіонал з водних біоресурсів та аквакультури (2213), Науковий співробітник з водних біоресурсів та аквакультури (2213.1), Рибовод-професіонал (2213.2.)
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: - підготовка на 10-ому (постдокторському) рівні НРК України у галузі рибного господарства; - навчання на 9-ому (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комбінація лекцій, лабораторних, практичних занять із проведенням наукових досліджень сумісно з науковим керівником, підготовка дисертаційної роботи. Залучення до консультування аспірантів (здобувачів) визнаних вчених рибогосподарської науки та фахівців-практиків виробництва

	продукції аквакультури
Оцінювання	Усні або письмові заліки та екзамени, щорічні звіти перед колективом кафедри, на вченій раді факультету та Університету. Кількість статей, патентів, апробацій та інше узгоджується з науковим керівником
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми науково-дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері водних біоресурсів та аквакультури
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми соціології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з водних біоресурсів та аквакультури та дотичних до них міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з водних біоресурсів та аквакультури та суміжних галузей. СК02. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері водних біоресурсів та аквакультури, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК03. Здатність ініціювати, розробляти комплексні інноваційні проекти в сфері водних біоресурсів та аквакультури, та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК05. Здатність впроваджувати та реалізовувати у виробництво результати досліджень та інноваційних проєктів.
7 - Результати навчання	
РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з водних біоресурсів та аквакультури і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.	
РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями та нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми водних біоресурсів та аквакультури державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	
РН03. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з водних біоресурсів та аквакультури та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми водних біоресурсів та аквакультури з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.	
РН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері водних біоресурсів та аквакультури та у викладацькій практиці.	
РН06. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати експериментальних досліджень та проваджень, спостережень та теоретичного аналізу систем і процесів у сфері водних біоресурсів та аквакультури, наявні дані.	
РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	
РН08. Застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері водних ресурсів та аквакультури, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.	
РН09. Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з водних ресурсів та аквакультури у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.	
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми і системи внутрішнього забезпечення якості освіти	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, є співробітниками університету, відповідальні за курси мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної підготовки. Поширеною практикою є проведення гостьових лекцій провідними вітчизняними та зарубіжними фахівцями в сфері «Водні біоресурси та аквакультура».
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи, навчальні лабораторії, мультимедійне обладнання тощо) відповідає вимогам потреби до проведення лекційних і практичних занять, у т.ч. в дистанційному режимі. Для забезпечення підготовки наукових фахівців слугують діюча сучасна кафедральна лабораторія з аквакультури, змонтована установка замкненого водопостачання, використовуються технологічні можливості КО „Харківський зоопарк”, які обладнані сучасними лабораторними приладами, акваріумами, рибоводними ставами і басейнами для проведення експериментів.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Належна забезпеченість бібліотеки підручниками та посібниками, вітчизняними і закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, доступ до мережі Інтернет, авторських розробок професорсько-

	викладацького складу. Вимоги щодо проведення лекційних та практичних занять науково-педагогічними працівниками визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ВНЗ «ДБУ» та іншими внутрішніми положеннями. Навчально-методичне забезпечення підготовки споживачів вищої освіти відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам і включає: освітні програми, які затверджені у визначеному порядку і підлягають перегляду один раз на п'ять років, вміщують опис загальних та фахових програмних компетентностей та результатів навчання; засоби діагностики якості вищої освіти; навчальний план, затверджений у вищезазначеному порядку; навчально-методичне забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану: типових і робочих навчальних програм дисциплін, лекційного комплексу, плани семінарських та практичних занять, методичні вказівки і тематики курсових проєктів; пакети контрольних завдань для перевірки знань з навчальних дисциплін загальної, галузевої та фахової підготовки; програми всіх видів практик, методичні вказівки щодо виконання методичних робіт; дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів; Наявна внутрішньо вузівська система «антиплагіат».
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Факультет біотехнологій творчо співпрацює з науково-дослідними установами України, підтримує тісні зв'язки зі спорідненими навчальними закладами України
Міжнародна кредитна мобільність	Факультет біотехнологій творчо співпрацює з спорідненими навчальними країнами Європейського Союзу на основі двосторонніх договорів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Мобільність студентів можлива на підставі партнерської угоди про співробітництво із зарубіжними університетами за умови володіння іноземними студентами українською чи англійською мовами.
10 – Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення	
Система внутрішнього забезпечення	Процедура забезпечення якості освіти повністю відповідає вимогам частини 3 статті 41 Закону України «Про освіту». Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів оприлюднюються. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників оприлюднюються. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників оприлюднюються. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти.

	Наявність інформаційних систем для ефективного управління Університетом. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування. Допоміжні процедури та заходи визначаються документами Університету
--	--

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП (ОК)			
ОК 1	Філософія науки	3	Залік
ОК 2	Організація та методологія проведення наукових досліджень	3	Екзамен
ОК 3	Педагогіка та професійна етика у вищій школі	3	Залік
ОК 4	Іноземна мова за науковим професійним спрямуванням	6	Залік/Екзамен
ОК 5	Інформаційні технології у науковій діяльності	3	Екзамен
ОК 6	Сучасні проблеми та тенденції розвитку водних біоресурсів та аквакультури	3	Екзамен
ОК 7	Математичне моделювання та планування експерименту	3	Залік
ОК 8	Організація підготовки дисертаційної роботи	3	Екзамен
ОК 9	Комп'ютерна обробка інформації	3	Залік
ОК 10	Наукові основи технології культивування нових об'єктів аквакультури	3	Залік
ОК 11	Наукові основи селекційно-племінної роботи в	3	Екзамен
ОК 12	Наукові основи нормованої годівлі риб	3	Екзамен
ОК 13	Наукові основи іхтіоценології	3	Залік
ОК 14	Наукові аспекти сучасних біотехнологій в аквакультурі	3	Екзамен
Загальний обсяг нормативних компонент:		45	
Вибіркові компоненти			
ВК 1	Дисципліни 1-5	15	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент ВНЗ:		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		60	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-наукової програми "Водні біоресурси та аквакультура" спеціальності № Н 5 – Водні біоресурси та аквакультура проводиться у формі захисту ними дисертації та завершується виданням документу встановленого зразка про присудження їм наукового ступеня доктора філософії із спеціальності «Водні біоресурси та аквакультура». Атестація здійснюється відкрито і публічно.
---	---

Вимоги до кваліфікаційної роботи (дисертації)	Кваліфікаційна робота (дисертація) зі спеціальності 207 – «Водні біоресурси та аквакультура» має відображати високий науковий, інтелектуальний, професійний, державний патріотичний рівень підготовки випускника. Кваліфікаційна робота виконується за результатами власних теоретичних і прикладних досліджень. Дисертація перед початком прилюдного захисту перевіряються на плагіат.
Вимоги публічного захисту (демонстрації)	Захист дисертації здійснюється згідно встановленого порядку відкрито і гласно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Програмні компетентності	Компоненти освітньо-наукової програми													
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ЗК01	■	■	■											
ЗК02		■						■						■
ЗК03				■			■							
ЗК04	■		■						■					
СК01										■	■	■	■	■
СК02						■		■	■	■	■	■	■	■
СК03					■		■		■					
СК04			■											
СК05						■				■	■	■	■	■

5. Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

Результати навчання	Компоненти освітньо-наукової програми													
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
РН01	■	■												
РН02		■		■	■			■						
РН03		■												■
РН04							■			■				
РН05		■								■	■	■	■	■
РН06						■							■	
РН07							■		■					
РН08					■				■					
РН09			■											

6. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

ОК, що вивчаються	ОК, які передують чи є наступними													
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ОК 1	☐		■											
ОК 2		☐					■	■						
ОК 3	■		☐											
ОК 4				☐	■									
ОК 5				■	☐									
ОК 6						☐				■				
ОК 7		■					☐		■					
ОК 8		■												
ОК 9							■							
ОК 10						■								
ОК 11												■	■	■
ОК 12											■		■	■
ОК 13											■	■		■
ОК 14											■	■	■	☐

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

1. Закон України «Про вищу освіту»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf];
3. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>];
4. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>];
5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho->

protsesu.html?download=82:bolonskyi-protses-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80

6. Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ.
7. “ Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини” від 06.09.2005 р. № 2809-IV
8. Закон України “Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них” від 6 лютого 2003 р. № 486-IV
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 “Про затвердження національної рамки кваліфікацій”.
10. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015р. № 266 “Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти”.
11. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015р. № 1187 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти”.
12. Наказ МОН України від 19.02.2015р. № 166 “Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів”.
20. Постанова КМУ № 734 від 21 червня 2024 року «Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>
21. Наказ МОН України № 842 від 13.06.2024 "Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти"
<https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-deiakykh-standartiv-vyshchoi-osvity842>